



Tracy Dods och Mike Baird bär in en skadad känguru på sin tomt. Paret tar han om skadade djur från nationalparken Blue mountains.

Bilder: Johan Augustin

Brännskadade djur räddas i Australien

Över en miljard djur sägs ha dött i Australiens bränder. Nu är arbetet igång med att hitta och rehabilitera de djur som har överlevt. GP följde med några eldsjälur i det brända landskapet utanför Sydney.

– Den blev påkörd av en bil när den sprang från bränderna, säger Tracy Dods.

Tillsammans med sin partner Mike Baird bär hon en ung grå jättekänguru, en av fyra arter kängurudjur som paret tar han om på sin mark, som ligger i Mount Victoria i anslutning till Blue Mountains. Tracy, som försörjer sig som konstnär, är även volontär för WIRES (Wildli-

fe Information Rescue & Education Service). Den är Australiens största organisation för räddningsaktioner för vilda djur, aktiv i delstaten New South Wales, där nationalparken Blue Mountains ligger.

Kängurun, som är bedövad, har ett svullet ben och svans – och kommer rehabiliteras på den inhägnade tomten – som har stora fält med färskt gräs – innan den släpps ut

igen. Bränderna, som för en månad sedan svepte genom området beräknas ha förstört 80 procent av nationalparkens 11 000 kvadratkilometer yta. I mitten av januari kom, de av många efterlängttade regnen, och släckte många bränder – som nu är under kontroll. Trots störtregnen i både New South Wales och Victoria finns det fortfarande omkring 80 aktiva bränder i de båda delstaterna.

Nu befarar man att bränderna ska tillta då höga temperaturer och kraftiga vindar fått flera bränder att blossa upp igen.

Över hela Australien har sammanlagt mer än 100 000 kvadratkilometer förstörts, eller en fjärdedel av Sveriges yta.

Tracy Dods och Mike Bairds hus och tomt klarade sig från lågorna, och det gjorde även den närliggande eukalyptusskogen. Paret vill köpa 40 hektar skogsmark av grannbönderna, och anlägga en eko-anläggning, där turister kan ta del av Blue Mountains rika djur- och fågelliv. Samtidigt som Tracy och Mike, utan betalning, har arbetat med att rädda kängurur i flera år, så är pungdjuren inte lika populära hos områdets boskapsuppfödare, eftersom kängurur konkurrerar med kor om betet.

– Medan vi spenderar tid på att rädda kängurur, så skjuter bönderna dem, säger Mike Baird och förklarar att medan kängurur äter grästopporna så trampar kor ner gräset, och gör jorden mer kompakt – med mindre syresättning som följd.

Med de senaste regnen rinner regnvattnet längs vägarna och gör gräset frodigt i dikena, samtidigt

som fälten i övrigt till stor del är uttorkade eller brända. Det lockar till sig kängurur, som är aktiva i skymning och gryning – tidpunkter då det är svårt att se dem – och till följd inträffar många bilolyckor, särskilt efter bränderna – när djuren samlas kring vägarna.

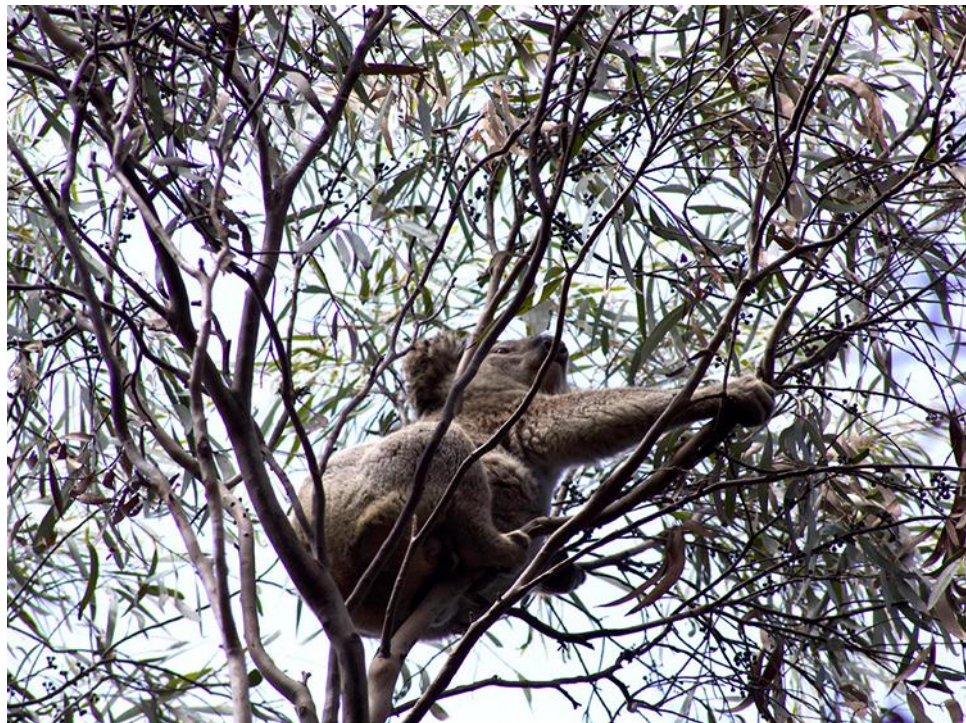
Larmet går på Tracys app som är kopplad till WIRES; en känguru i närheten har blivit påkörd av en bil. Tracy, känd som områdets ”kangaroo lady”, tar även emot många samtal av bybor som får besök av skadade och hungriga kängurur som kommer in i deras trädgårdar. Hon hoppar snabbt in i bilen och kör genom det sönderbrända landskapet, där lukten av aska fortfarande hänger kvar i dalarna. I diket intill

”

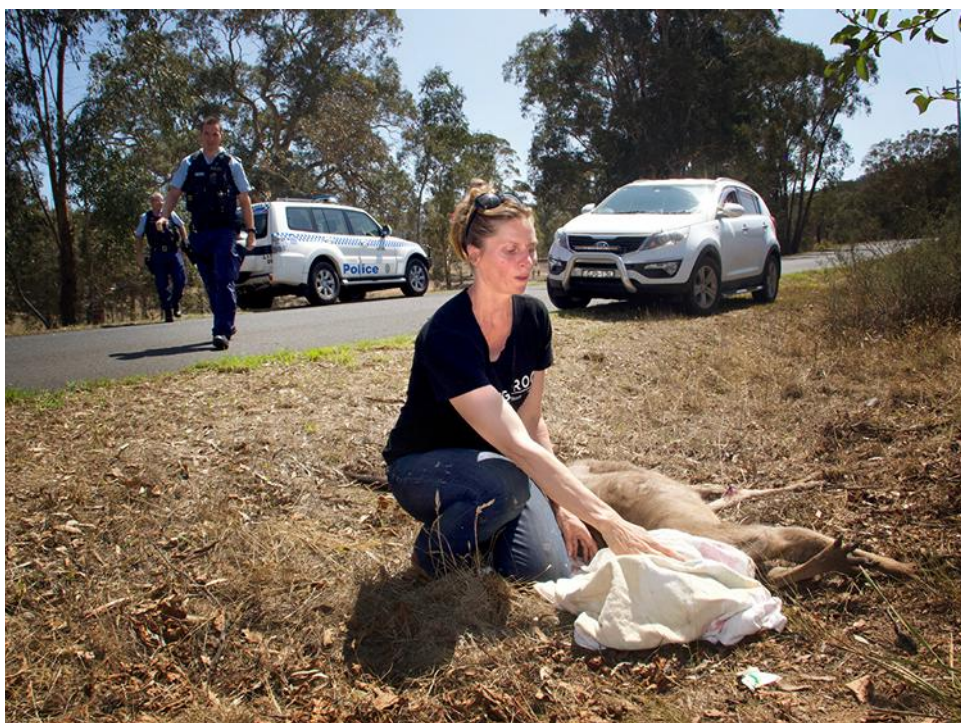
Tre fjärdedelar av bestånden i Blue Mountains kan ha försvunnit



Mike Baird tar hand om en känguru på sitt rehabiliteringshem tillägnat pungdjuren.



När skogsbränderna drar fram klättrar koalorna högre upp i träden i hopp om att komma undan lågorna.



Larmet går. En känguru har blivit påkörd av en bil. Tracy rycker ut och är snabbt på plats för att ta hand om kängurun. För att lugna det skadade djuret lägger hon en filt över ögonen.



Joan Reid, från organisationen Sydney Wildlife Rescue tar hand om vombatungar, vars föräldrar har dött.

vägen sprattlar en medelstor grå jättekänguru. Tracy går fram och lägger en filt över huvudet för att lugna djuret. Skadorna är emellertid för stora, och en polisbil som också blivit underrättad, stannar till. En av poliserna tar fram sin pistol och avlivar djuret.

Tracy vet inte hur många kängurur som har dött i bränderna, men uppskattar att tre fjärdedelar av bestånden i Blue Mountains har försvunnit. Ännu värre ser läget ut att vara för arter som koalor, som inte kan fly undan lågorna. Även fåglar drabbas, berättar Tracy.

– Vi hittar korpar och rovfåglar som örnar som har dött från att ha andats in röken.

Den senaste månaden har inneburit långa dagar för Tracy, och som en av WIRES omkring 300 volontärer i New South Wales, får hon ingen lön. Trots att donationer i form av mediciner från läkemedelsföretagen har börjat strömma in och WIRES har utlovat ersättningar för utlägg, så lägger Tracy ut egna pengar till kängurur för hö, övrig mat och bensin.

Hon beskriver sin livsstil som enkel och sparsam, och har "pausat sin konstnärskarriär" för att ta hand

om djuren. Eftersom hon och Mike inte har egna barn, och sedan någon gett henne en "joey" eller känguru-unge, att ta hand om för några år sedan, "fastande hon för kängurur". Hon uppskattar att fyra av hennes tio omhändertagna kängurur dör inom en månad av olika påföljder. Samtidigt som bränderna leder till att världen öppnar sina plånböcker och donerar pengar till organisationer som WIRES, anser Tracy att väldigt lite av pengarna verkligen når djuren.

– Det mesta av pengarna går till administration och marknadsföring, säger hon.

Hon uppmanar istället de som vill hjälpa djuren att ge direkt till volontärer och andra som arbetar på fältet.

Bränderna befaras få katastrofala följder för sällsynta arter som koalor. För Blue Mountains fem koala-bestånd ser det mörkt ut.

– Vi har förlorat omkring 80 procent i två av bestånden. Sammanlagt vet jag inte hur många djur det rör sig om totalt, säger Kellie Leigh, som driver Blue Mountains Koala Project, och grundare av den ideella organisationen Science for Wildlife.

Eftersom Blue Mountains är en skyddad nationalpark med stora

Fakta: Bränderna

- Skogsbränder i Australien är vanligt förekommande under varje sommarsäsong, men de nuvarande bränderna sägs vara mer intensiva i styrka och har brett ut sig över större områden än normalt.
- Ingen vet hur många djur som har dött men beräkningar säger över en miljard, inklusive koalor, kängurur och fåglar. Över 250 hotade arter har fått sina levnads-miljöer förstörda, och minst 20 arter har minskat tillräckligt för att de ska hotas av utrotning.
- Sammanlagt har 60 000 kvadratkilometer av hotade miljöer brunnit i bränderna som sannolikt kommer att gå till historien som de största i landets historia, räknat i förstörd areal. Värst är läget i delstaterna New South Wales och Victoria – som båda är landets mest folkrika delstater.

Källa: The Guardian, Mamamia

eukalyptusskogar, koalors huvudföda, fanns här innan bränderna, stabila koalabestånd.

– Nu kan de vara lokalt utrotade, säger Kellie Leigh.

Tillsammans med två volontärer ska hon idag sätta upp vattenbehållare, en prototyp som rymmer tio liter vatten, och ska fungera som oaser till koalor och andra uttorkade djur i Hampton State Forest, som ligger sydväst om Blue Mountains. Kellie, som har arbetat med koalor i tio år, säger att arten är hotad i New South Wales, och en tredjedel av alla koalor i delstaten beräknas ha dött i bränderna. I hela Australien beräknades det innan bränderna ha funnits omkring 300 000 koalor, en siffra som innan pålsjägarnas härjningar i början av 1900-talet var flera miljoner.

Först måste vi veta var de finns – innan vi vet hur vi ska hjälpa dem, säger Kellie som går längs grusvägen, vars ena sida har bränd skog, och andra sidan – eukalyptusträd som har klarat sig.

Hennes medarbetare hissar upp en vattenbehållare i ett träd, samtidigt som Kellie spanar efter koalaspillning på marken. Djuren har låg chans att överleva i bränder,

eftersom koalor, vid fara, klättrar högt upp i träden, och om inte lågorna når dem så dör djuren ofta av giftig rök eller uttorkning. Hittills har Science for Wildlife placerat ut 30 vattenbehållare, och koalor med skador har omhändertagits av veterinärer och placerats ut i till exempel Sydneys Taronga Zoo, eftersom koalorna i Blue Mountains är av en särskilt viktig genetisk mångfald.

– Koalorna är en flaggskeppsart, och när vi sätter ut vattenbehållare gynnar det även andra arter, säger Kellie.

Regeringen och premiärminister Scott Morrisons klimatpolitik fnyser hon åt.

– Morrison visar inget ledarskap. Vi behöver action mot klimatförändringarna, bränderna blir allt intensivare, säger hon.

Plötsligt tittar Kellie upp mot trädkronorna, pekar och ropar:

– Där är en koala!
Längst upp i ett eukalyptusträd sitter den, en stor hane.

– Pälsen ser bra ut, och magen är välfylld, säger Kellie och avslutar.
– Vi lämnar honom där. Han är en överlevare.

Johan Augustin

utland@gp.se